

De plussen en minnen van strokenteelt

3 februari 2022 Colijnsplaat Bodemgezondheid [reageer](#)

Bij proefboerderij Rusthoeve (ZL) wordt al twee jaar onderzoek gedaan naar strokenteelt. Op 6 en 12 meter brede stroken worden diverse gewassen geteeld en gemonitord. Het afgelopen jaar liet al met al ‘redelijke opbrengsten’ zien, aldus de betrokken onderzoekers.

Voor het project ‘Naar een toekomstbestendige landbouw in Zeeland; van breed naar smal’ is op een 4,2 ha groot perceel strokenteelt aangelegd. Op het perceel zijn stroken van 6 meter breed en 12 meter breed ingericht om in kaart te brengen welke breedte het beste werkbaar is in de praktijk. Het project is in 2020 van start gegaan en duurt drie jaar. Partijen die deelnemen aan het project: ZAJK, proefboerderij Rusthoeve, Het Zeeuwse Landschap, Zeeuwse Milieufederatie, Delpy en DLV Advies.

Bufferzone

Het afgelopen jaar werden op het stuk grond consumptieaardappelen, granen, suikerbieten, wortelen, zaaiuien en een mengteelt van veldbonen en tarwe volgens gangbare wijze geteeld. „Naast de aardappelen lag de mengteelt met als idee dat tarwe als bufferzone tegen luizen kan werken. Naast de suikerbieten werd ook tarwe geteeld, met hetzelfde idee in het achterhoofd”, vertelt Anneleen Riemens van de Rusthoeve.

Verder werden de wortelen en uien naast elkaar gezet; dit zou een gunstige combinatie zijn met het oog op de wortel- en uienvlieg. Tot slot werd in de spuitsporen phacelia en boekweit gezaaid. „In 2020 hadden we geen spuitsporen in het perceel liggen en kwamen we erachter dat we toch geregeld door de andere gewassen heen moesten rijden. Op deze manier hebben we dat voorkomen.”

Opbrengsten

De opbrengsten zijn vastgesteld door monsters te nemen, maar ook door een volledige strook te oogsten en de kilo's te bepalen. Voor de suikerbieten is voor de 6 meter-stroken de opbrengst vastgesteld op 107 ton per hectare, voor de 12 meter-stroken was dit 99 ton per hectare. „Dat is boven de praktijkopbrengsten van Rusthoeve; die lagen rond de 85 ton.” De oorzaak van dit verschil is volgens Riemens niet duidelijk. De opbrengst van de zaaiuien lag net iets hoger dan de rest van de proefboerderij (6 meter en 12 meter: 59 ton per hectare).

De opbrengst van de mengteelt lag gemiddeld wat boven de 8 ton per hectare. „We zijn hierover best tevreden, volgens de literatuur zouden we namelijk ongeveer op 6,5 ton uit moeten komen.” Bij de aardappelen werden verschillen geconstateerd tussen de opbrengst van de ruggen aan de buitenkant van een strook en die in het midden. Dat werd bijvoorbeeld gezien bij de aardappelen die grensden aan de mengteelt. Die zijn namelijk gaan hangen met schaduwwerking als gevolg. „Mogelijk heeft dat invloed gehad op de opbrengst.” Van de 6 meter-strook werd 41 ton per hectare afgehaald, van de 12 meter-strook was dit 44 ton.

De opbrengsten van granen (6 meter: 8,3 ton en 12 meter: 8,6 ton) worden door Riemens bestempeld als 'prima'. Tot slot de wortelopbrengst: die viel met 34 ton en 33 ton per hectare tegen. „De opbrengsten waren niet aan de vette kant. Een oorzaak kunnen we niet geven. Vorig jaar hadden we veel rotte wortelen, maar dat was dit jaar niet het geval.”

Luizendruk

Gedurende het seizoen werden geregeld insectentellingen gedaan. In de suikerbieten werd bijvoorbeeld een periode een behoorlijke piek van de zwarte bonenluis geconstateerd. „Maar die was niet groot genoeg om vergelingsziekte over te kunnen brengen. Daarbij kunnen deze luizen ook als voeding dienen van de natuurlijke vijanden van de groene bladluizen. Op deze manier zijn de natuurlijke vijanden op tijd op het

perceel aanwezig om de groene luizen onder controle te kunnen houden”, legt Riemens uit.

Uiteindelijk werden er wat kleine plekje vergelingsziekte geconstateerd, maar er hoefde niet gespoten te worden tegen bladluizen. „Dat is veelbelovend.” Qua bladschimmels werd vooral cercospora en af en toe een plekje roest waargenomen. Er waren volgens de onderzoekers geen verschillen tussen de 6 en 12 meter-stroken.

Schimmeljaar

In de stroken met wintertarwe waren aarfusarium en gele roest de meest voorkomende schimmels. „Dat beeld zie je ook in de praktijk”, zegt Dominique Cammaert van Delphy. „Bij de mengteelt (zomertarwe en zomerveldboden, red.) konden we op tijd spuiten zodat de schimmels niet meer verder konden uitbreiden.”

Voor de uien was 2021 volgens Cammaert een ‘verschrikkelijk schimmeljaar’. Toch werd op het proefperceel maar sporadisch valse meeldauw en stemphylium waargenomen. Een verklaring hiervoor heeft Cammaert niet. Er is twee keer gespoten tegen trips met Batavia, waar dat in 2020 nog vijf keer was. Wel werden in de uienstrokenteelt beduidend eerder trips waargenomen dan op een praktijkperceel van Rusthoeve. „We begonnen in week 24 met tellen en toen hebben we de eerste trips al gezien. In het praktijkperceel was dat niet het geval. Hoe dat kan, weten we niet.”

Wat volgens haar opviel bij de wortelen is dat de stroken die grensden aan de phacelia met name schade ondervonden van de wortelvlieg. De dichtheid van phacelia (redelijk dicht gewas, en dus beschutting biedend) zou hierbij een rol kunnen spelen. Hoewel de phacelia onder andere was gezaaid met het oog op het aantrekken van natuurlijke vijanden, bleek dit in de praktijk toch tegen te vallen. „We hebben weinig effect gezien op de natuurlijke vijanden”

Uren

Cammaert heeft vorig jaar voor het project ook de werkuren die uienstrokenteelt met zich meebrengt bijgehouden. Deze heeft ze vergeleken met de urenregistratie van vijf uientelers door heel Zeeland. Het gaat dan om de uren van zaaien tot opladen. Uit die cijfers blijkt dat in de praktijk een persoon (per hectare) gemiddeld 12 uur kwijt is. In het strokenteeltperceel was dit meer, namelijk 28 uur. Cammaert: „Vooral het wieden kost meer tijd dan in de praktijk. Het aantal spuituren in de strokenteelt is wel minder. Vooral

het afgelopen jaar was fungicidebestrijding een groot punt, terwijl er in de strokenteelt maar sporadisch valse meeldauw en stemphylium is waargenomen.”